

Al-Burz

2023, 15(1). Pp.34-43. ISSN (online) 2521-408X

<http://alburz.uob.edu.pk/journal/index.php/alburz/index>

HJRS HEC Journal
Recognition System

براہوئی پوکننا شاعری ناردم، اسے تحقیقی او جاچ ٿئ

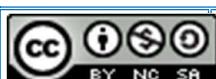
Research analyses of the evaluation of Brahui modern poetry

نسرين نور

ايم فل اسکالر شعبه براہوئی، جامعه بلوچستان کوئٹہ

ڈاکٹر عابدہ بلوچ

اسسٹنٹ پروفیسر، شعبہ براہوئی جامعہ بلوچستان کوئٹہ

Copyright: © 2022 by the author licensee department of Brahui university of Balochistan Quetta.this article is an open access article distributed under the terms and conditions of Creative commons Attribution (CC BY-NC-SA 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>)

Abstract: The exploration of poetry is an intrinsic aspect of language and literary expression, continuously evolving with time. Brahui, a prominent regional language, has established a significant literary tradition deeply rooted in history. The development of Brahui poetry accelerated notably with the advent of transformative mediums such as television and radio, further bolstered by the establishment of the Brahui Academy in Quetta, which fostered a burgeoning intellectual and creative environment. In the article titled "Brahui Pooskona Shairi Na Rodom Na Tehqiqio JachAs," a rigorous analysis is conducted to evaluate the modern aspects of Brahui poetry. This research employs an analytical and descriptive methodology, utilizing diverse sources including poetry from various periods, Brahui newspapers and magazines, governmental and private libraries, internet and social media platforms, interviews, and scholarly articles. The findings indicate a significant transformation in Brahui poetry from 2001 to 2020, aligning it with other regional literatures and languages. This period marks the zenith of modern Brahui poetry, characterized by a remarkable evolution. The dissemination of modern Brahui poetry experienced a paradigm shift with the proliferation of Brahui-Balochi newspapers, magazines, and literary reports, which served as crucial platforms for artistic expression and the preservation and propagation of Brahui poetry. A pivotal discovery is the instrumental role of young poets in advancing modern Brahui poetry.

Keywords: Analytical, Brahui, Descriptive, Language, Literature, Modern, Poetry

براہوئی زبان بلوجستان نا بھلا زبان تے ٹی حساب مریک۔ براہوئی زبان بلوجستان ناو سطی (نیاسکو) زبان پانگلک بلکہ دا مغربی بلوجستان و شمالی مغربی بلوجستان آن بیدس کچھی و سندھ اٹ ہم بھلو کچھ اسے ٹی پانگل و سپنڈ مریک۔ بلوجستان اٹ انگریز آتا جاو آن پد اوک براہوئی زبان ۽ گم منگ آنچنگنگ کن گڑاس عملی کاریم نا باقاعدہ وڑاٹ بناء ۽ کریر، انگریز نوشتہ کار آک دا گم مرؤکا زبان ۽ اسے پین نداس بخشار۔ دا پوسکنا دور اٹی براہوئی زبان بھاز تیزی اٹ ترقی و شونداری نا پوری تیا گام تھنگ ۽۔

جدید شاعری ٹی اوڈہ مرؤکا رمحان آک گدرینگوکا وخت نا خواست آتے تن اسے وڑنا ہم دروشی تخرہ۔ ہرائی وڑ وڑ نا سیاسی، راجی پھلو تے درشان کنگ نا کوشت کنگانے، دا مقالہ ٹی پوسکنا فکری رمحان آتیا گپ و تران کنگانے۔ براہوئی شاعری ٹی جدید فکری ردوں نا حوالہ اٹ جامعہ بلوجستان (شعبہ براہوئی) نا نیمه غان چھاپ مرؤکا الیز ناتاک (2011ء) ٹی ڈاکٹر لیاقت سنی جدید براہوئی شاعری نا حوالہ اٹ تینا پٹ پولی مضمون اسے ٹی جدید دور نا بابت اٹ نوشتہ کیک کہ:-

"شاعری کا یہ دور ایک طرح سے عبوری دور ہی کما جاسکتا ہے جب پہلی مرتبہ کچھ نوجوان شعراء کی جانب سے فنی معاملات کو اٹھایا گیا، اور جوں ہی فنی نقطہ نظر سے شاعری کی محاسن پر نظر ڈالی گئی تو اس کے باعث ادبی حلقوں میں ایک بول چال کی سی صورتحال پیدا ہو گئی، جس سے اندازہ لگانا مشکل نہیں کہ ادبی سطح پر اختلاف رائے کی گنجائش موجود تھی اور تنقید کے نہ پنسپنے کے اسباب و عوامل کیا تھے۔؟ بہر حال اس مرحلے میں پہلی مرتبہ کسی حد تک شاعری کو باریک بین سے پکھنے کا آغاز ہوا، جس کے باعث مختلف مباحث نے جنم لیا" (سنی، 2011ء، 75)

براہوئی شاعری نا ارتقاء (ردوں)

براہوئی پوسکنا شاعری نا ارتقاء (ردوں) نا بارواٹ چندی براہوئی زبان نا پول کار آک تینا تینا وڑاٹ پٹ و پول کرسا تینا سلاہ و سوچ آتے درشان کرسا کریو۔ داڑے دا سوال ودی مریک ہرا نوشتی شاعری تینا دور نا ادبی، وفنی خواست آتے پور کیک۔؟ اگر پورو کنگ اٹ سرسوب اف تو دارداٹ ننے دا پٹ و پول کروئی تمنگ کہ براہوئی شاعری نا پوسکنا شاعری ہرا زمانہ غان ردوں بلکن یا پوسکنا شاعری نا خواست آتے پورو کنگ کن تینا سفر نا بناء ہرا کان کریئے۔

دا بابت اٹ اکثر براہوئی پٹ و پولی کتاب آتے ٹی براہوئی زبان نا پول کار ادب اک براہوئی ادب نا دور آتے مسہ جاگہ ونڈ کریتو، او قتا دا پانگ ۽ براہوئی زبان نا اولیکو دور ٻهودے که او ادب نا نوشنوکاتاپنک تاریخ ناپنه غاتے ٹی اودیم ۽، برا که خلقی ادب نا پن اٹ براہوئی ادبی پڑا درستی راستی ۽ اندن ارٹیکو دور خانی دور آن ٻلیں تابه انگریز نا دور اسکان تالان ۽، مسٹیکو دور پاکستان جوڙ منگ آن پد سازی دور اسکان ۽ -ولے سوال دا ودی مریک که براہوئی ادب ٹی شاعری نا نوشنی دور ناباقعده بناء هرakan مریک--؟ و ٻهو دور، ٹی سازی شاعرآتا شاعری تینا فنی فکری و ادبی خواست آتے پورکرینے یا نه--؟ دا بابت هر وخت آن براہوئی شاعری نا ارتقاء (ردو) نا جاچ ۽ ٻلینه تو براہوئی زبان اٹ اولیکو نوشنہ مروکا شاعری نا کتاب "تحفۃ العجائب" نا پن اٹ براہوئی شاعری نا تاریخ اٹ ننے خوندی نظر بیک، هرادے ملک دادقلاتی غرشین نوری نصیرخان نا دوباری ٹی تخلیق کیک - دا ٻهو دوره ۽ که هراثم میر نصیرخان نوری ریاست قلات نا خان اس "تحفۃ العجائب" نا بابت اٹ ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی تینا پٹ پولی کتاب "براہوئی زبان و ادب کی مختصر تاریخ" نا ارٹیکو ایڈیشن (2014ء) ٹی پٹ و پول کرسا نوشنہ کیک کہ:-

"جب میر نصیرخان نوری قلات کا حاکم بنا تو تو آپ (ملک دادقلاتی) کے دربار سے منسلک ہو گئے" "تحفۃ العجائب" امنی کے دور میں یکم ذی الحجه 1173ھجری بطابق 14 جولائی 1760ء کو لکھی گئی، جسے بعد میں مشور شاعر و خطیب مولانا نبوچان نے چند اصلاحوں کے بعد 1905ء میں پہلی مرتبہ شائع کرایا۔ (براہوئی، 2014، 2)

مکتبہ درخانی آن پد براہوئی شاعری ناردوں

دا دور ٹی ٻهو شاعر آتا کرڈنے نظر بیک که او قتا تعلق دار مکتبہ درخانی ملتے، او فک تینا فکر و فن اٹ براہوئی شاعری ۽ روایتی انداز فکر آن آجو کرسا براہوئی شاعری نا ارتقاء ٹی گچین ۽ تندی اس ایسٹر ہرافتے ٹی بابا عبد الرحمن لاکھوریانی و پیر محمد نیبر غنی آسک براہوئی غزل ۽ روایتی سرحال آتیاں آجو کرسا اوٹی ٻهو وخت نا معروضی حالیت، صوفیانہ رنگ، پسنت شون، راجحی و سیاسی حالیت آتیتوں اوار عشقیہ سرحال آتے ہم پو سکنو دروشم اسے اٹ غزل نا سرحال جوڙ کریں، ولے غزل ناتب ۽ چو وخت اس متاثر کتوں۔

براہوئی پو سکنا شاعری

همو برا وڑو دل یا هر انکتے نظر ۽ که قدیم شاعری ۽ جدید شاعری آن جتا کیک --؟ یقین اث وخت توں اوار اوار زندنا هر لشخ ڏلی مرسه کیک اندن ادب نا پڑا ٿم وخت تو اوار سفر کرسا ٽینے ڻی چندی ٻلی تے ٻسے کریئے، دا بارواث براہوئی شاعری نا خوڙنی اث جاچ ۽ ٻلین تو وخت نا خواست آتا بابت یا معروضی حالت آتا راداٹ بدیک نظر بریره۔ اندا ٻلی قدیم براہوئی شاعری ۽ جدید شاعری آن جتا کیک۔ براہوئی خلقی شاعری مرے یا قدیم براہوئی شاعر آتا شاعری مرے او شاعریک تینا روایتی و مخصوص فنی خواست آتا راداٹ ساڑی ۽۔ جدید براہوئی شاعری ۽ فن و فکر نا آدینک اث ٻہرنہ تو او ڻی غزل، جدید نظم، رباعی، پابند نظم، آجو نظم، نثری نظم، ٻائیکو، تروینی پین چندی وڻنا شاعری تا آئی نظر بریک۔ جدید شاعری نامون اث وخت اس قدیم شاعری ۽ خواننے تو خوالوکا دا سپنند مفک که دا شاعری ڻی نظم یا شیئر نا هرا ٻائی (بالاد) ۽، لیکن هرا تم آ جدید شاعری نا جاچ ۽ ٻلنے تو خوالوکا ڦے دا خبر مریک که دا جدید شاعری نا فلانه صنف ۽۔ جدید شاعری نا هر اسے صنف اسے فنی ۽ غالفاً اسے ڻی شاغوک نظر بریک۔ اندن غزل نا غالفاً نظم نا غالفاً آن جتائے، رباعی نا غالفاً چوک (قطع) غان جتائے، اندن ٻائیکو نا غالفاً تروینی آن جتائے، اگر دا شاعریک تینا تینا غالفاً ڻی مفس تو او شاعریک تینا تینا پن اث درست مفسه، جدید شاعری ڻی فنی خواست آک قدیم شاعری ۽ اسے ایلو آن جتا کنگ اث اسے بھاز بھلو کردارس ادا کيئه۔ مثل اث پیدوار کنگ کن براہوئی جدید شاعری نا نمونه غالتا مدت و ڪم ۽ ٻلوئی، دنکه سوز نا غزل اس:

“بھر متقارب مڻهن محظوظ

(فعولن فعولن فعولن فعو)

او آدینک دُوئی ۽ سینگار ڻی

خیالاک گم او نا دیدار ڻی

مخیسه تو پھلاک شولنگره

دونخناست پھل ای گھزار ٹی

تلنگی آپوشک ٹی ای بسوٹ

کنا عاجزی سے نا سرکار ٹی

ہر انگ دیرے دا سوزء قاضی آنم

او نینا مسلمان اف سار ٹی

(براہوئی، 1995ء، 46-47)

غزل کن مطلع (اول ٹھپپ) نامنگ یعنی ضروری ۽ ، ارٹیکو بنیادی آخواست دادے که غزل نا اسے مصروفہ اس آجو یعنی (ردیف قافیہ غان آجو) ارٹیکو مصروفہ مطلع نا ردیف قافیہ نا پابند مرے، مسمیکو دا کہ غزل مکمل اسے بھر ٹی مرے، چار میکو دا کہ غزل ٹی بیرہ شاعری تینا عشقی جوزہ غاک مریر۔ (ابنونگہ نا دور ٹی شاعر آک غزل اٹی زند نا ایلو سرحال آتے ہم شاغسہ کیرہ) دنکہ سوز نا بڑکو غزل داتیوی بنیادی خواست آتا پابند ۽ ، جدید شاعری ٹی جدید نظم نا اسے بھاز بھلو اہمیت اسے۔ نظم نا چندی قسم آک جدید شاعری نا پڑا ساری ۽ ، برافتے ٹی است اس نظم معربی ہم ارے۔ براہوئی جدید نظم معربی نا نمونہ ہمو نظم آن بارے ہرا کہ مکمل اسے بھر ٹی مریک ، لیکن ردیف قافیہ غان آجو ۽ ، شرط دادے کہ نظم بیرہ اسے سرحال اسے نا پلویٹ ٹی مرے۔ جدید براہوئی شاعری ٹی غزل آتا کچ نظم یا شاعری نا ایلو لشخ تھیان زیات نظر بیک۔ دا بارواث عارف ضیاء تینا کتاب "جدید براہوئی نظم، تخلیق و تنقید" (2007ء) ٹی نوشتہ کیک کہ:-

"نظم شاعری نا ہمو قسم ۽ ہرا کہ غزل آن گذ کل آن زیات نوشتہ کنگنگ ، براہوئی ادب
ٹی غزل تون اوار نظم ہم ردو و شونداری نا مزل آتے خلسہ ابنونا مقام اسکان سر منے"

(ضیاء، 2007ء، 171)

براہوئی زبان اٹ نظم نا کچ غزل نا مون اٹ کم ۽ واہم نظم نا چندی قسم آتا نمونہ براہوئی جدید شاعری نا پڑا ساری خنگنگہ۔ حمید عزیز آبادی نا نظم معربی اس اونا شاعری نا کتاب "شپاد" (2002ء) تینا فنی و فکری خواست آتے تون اوار ساری

نظم معری

دہرئی ہو گک خلک پاک

ظلم ۽ اخس چپ اُس انتئے

مول ۽ گندے ہستین لینو

دنز ۽ بیم ۽ لوڑ ۽ جاری

ہشم ترخا ہو گا دہرئی

پتک و بُن تِس مش تاتل تے

ڈکال اس بس بائے پٹا

کیدا لنگھڑ لُوج ۽ آثر

سخت سوری وخت اس بک

مُچا دعوی داراگ لینو

چپ ۽ کُلڈ ۽ لے پروا ۽

ترخا ہشم مسک دمب اس

ہیرو شیما ناگا کاسکی

(عزیزاً بدی، 2002ء، 93)

جديد شاعري نا صنف اس ٻائيو هم ارے ، ٻائيو جاپان آن ٻروکو شاعري نا اسه لشنج اسے ، ٻائيو نا استاد شاعر آتا پانگ
ء که ٻائيو ڦي گليشتير فطرت تون گندوك آگر آتا ذكر منگ لازمي منگ تون او راوار نازرك آاحاس آتا هم ترجماني ضروري ۽ - ٻائيو^٤
نا بارواٺ ڈاڪٽ ارشد محمد ناشاد تبنا مرتب مروڪا كتاب "اصنافِ ادب تفسیم و تعبیر" (2016ء) ڦي نوشته ڪيك ڪم:-

"ٻائيو تين مصروفون کي ايك نظم ٻوئي ٿي جس میں سترہ مقطعات ٻوتے ٿيں اور اسکا
آهنگ ٥-٧-٥ (پانچ سات پانچ) ٻوتا ٿي. ٻائيو مظاہر فطرت کي باريکيون کا بيان
هي" (ناشد، 2016ء، 71)

اندا فني و فكري خواست آک اسے جاگه مرير تو ٻائيو نا وجود برجا سلک. دا جيد آشاعري نا صنف آبراهومي ادب ائي گل
آن مُست افضل مراد قلم ہرضا برابوري جيد شاعري تون درستي راستي ڪرفه. افضل مراد ٻائيو نا فني و فكري خواست آتے
مون تحسه ٻائيو نگاري نا گچين ۽ انداز اسے ڦي حق ۽ ادا ڪريئنے. افضل مراد نامنه ٻائيو:-

ڦر جوانی ڪتو

بادام نا نازك آپھل

ورنائي ڪتو

تره ڪرے ٻڻي

انگوري آباغ ڦي

ڳم مس پڻھل

(ضياء، 2007ء، 208-209)

چندی جيد شاعري تا نمونه ڳاڪ برابوري جيد شاعري ڦي سارئي ۽ ، لیکن جيد شاعري نا دا گل فني و فكري خواست آک
قديم برابوري شاعري ۽ تيني آن جتا ڪيءه -

پو سکنا دور 2001ء آن 2020ء اسکان

جدید براہوئی شاعری نا دور ٹی بیرہ وخت نا خواست آتا رواٹ خیال و فکر آتے ٹی ٹیسٹی بس بلکہ خیال و فکر تون اوار پو سکنا ادبی آصنف آتیا ہم خاص وڑاٹ ورنا شاعر و ادیب آک قلم ہر فساتینا تینا لائجی تے سرسوی اٹ درشان ہم کریر۔ جدید صنف آتے براہوئی جدید شاعری ٹی اوار شاغلگ نا حوالہ اٹ عبد القیوم بیدار تینا کتاب "براہوئی احوال - 3۔ (2017ء) ٹی نوشته کیک کہ :-

"براہوئی ادب کو ممتاز کرنے میں جن اصناف نے نمایاں کردار ادا کیا ان میں غزل سے لیکر نشی نظم تک کے تجربات اور تخلیقات نے اہم کردار ادا کیا۔ ان میں جن تخلیقات کاروں نے موضوع بیئت اور اسلوب کے حوالے سے براہوئی جدید شاعری کو آگے بڑھانے میں اپنی خدمات کے ذیعہ براہوئی ادب میں جدید رحمات کو روشناس کرایا ان میں افضل مراد، کاتام نمایاں میں" (بیدار، 2017ء)

براہوئی جدید شاعری نا شونداری نا عمل باقاعدہ وڑاٹ براہوئی جدید شاعری نانیا میکو درو آمریک - دا دور اٹی نئے بیرہ جدید شاعری نا صنف آتیا شعوری وڑو ڈول اٹ قلم چست کننگا، بلکہ فکری حوالہ اٹ ہم جدید براہوئی شاعری نا دامن ہے شابیت کریر۔ دا ہمو نیا میکو دور نا شعوری ادبی سلسلہ ہے او فک جدید فنی و فکری خواست آتے اہنو نا ورنا شاعر اسکان سر کننگ اٹ سر سوب مسر۔ ادبی شخصیت آتا کو شست تون اوار ادبی ادار غاک ہم جدید براہوئی شاعری کن تینا کرڈ ہے ادا کرسا کریتو، دا کرڈ ٹی براہوئی ادبی سوسائٹی تون اوار براہوئی اکیڈمی نا ہم شعوری کو شست لکھ ستا کرزاک۔

براہوئی اکیڈمی، سال 2000ء آن پد جدید براہوئی شاعری ہے شون تننگ اٹ چندی علاقہ غاتا نوجوان شاعر آتا شاعری تے "گل دستہ" غاتا درشم اٹ شینک کرئے۔ دنکھ گل دستہ قلات (2000ء)، گل دستہ مستونگ (2001ء)، گل دستہ سوراب (2000ء)، گل دستہ خضدار، (2001ء)، گل دستہ سنہ (2001ء) گل دستہ نوشکی (2001ء) و گل دستہ کچھی (2001ء) نا پن اٹ۔ دا گل دستہ غاتا سلسلہ خاص وڑاٹ ورنا شاعر آک براہوئی جدید شاعری نا پڑا درستی راستی مسر۔ براہوئی ادبی سوسائٹی نا ادبی سہ ماہی دے ٹک کوئٹہ نا" دا کان ایکان" روٹ نا مطابق:-

گل دستہ سنہ پنی آکتاب اٹ 53۔ شاعر آتا شاعری و او فتا پارواٹ معلوم داری تننگا نے

گلdeste کچھی پنی آکتاب اٹ 60 شاعر آتا شاعری و اوقتا بارواث معلوم داری تنگانے

(جنوری تا مارچ 2002ء-5)

براہوئی جدید شاعری نی برا فکری رمحان آک چست مسر او دا دورنا معروضی حاليت آتا دامون ایيون پیری کيہ۔ شاعرو ادیب تینا دورنا ترجمان مریک۔ او تینا دور آن خام مواد دوئی کرسا او فتے فکر و فن نا غالاف اٹ شاعرک و پدراج اٹ تالان کنگ نا فرض آتے پرو کیک۔ اندر دا دورنا ہر حاليت آک برجا مسٹو یا ایر او فتے لمونا دورنا شاعر بھاز گچین ء انداز اسے نی جدید براہوئی شاعری نا لشخ جوڑ کریئے۔ داکان مُست نا جدید براہوئی شاعری نا دور نی بھاز آشاعر آک بیره غزل نا زی آطع آزمائی کرساتینا عشقیہ جوزہ غاتے درشان کرسا کریو، برا وخت آجید براہوئی شاعری تینا پوسکنا دور نی داخل مریک تو گلیشور شاعر آک غزل تون اوار ایلو شاعری نا صنف، آزاد نظم، پابند نظم، باشکو تروینی، نظم معزی، تیہنڈ، وشر نظم ء جدید براہوئی شاعری نی درستی راستی کرفیر۔ دا صنف آتے نئے بیره براہوئی شاعری نا لشخ جوڑ کریں، بلکہ اوک تینا فکری گشادے ہم تالان کنگ اٹ گچین ء کردار اس ادا کریں۔

کھلیا/ محاصل

جدید براہوئی شاعری نا شون داری ۱۹۵۰ آن پد بھاز ترندی اٹ تینا سفر ء مون مُستی برجا تکا، دا شونداری نا عمل دا خاطران ترندی اٹ گام ہر فنگ ء شروع کرئے، انتئے کہ دا دور نی "ریڈیو پاکستان کوئہ" پاکستان ٹیلی ویژن کوئہ سینٹر، براہوئی اکیڈمی تون اوار اوار براہوئی و بلوجی زبان اٹ چندی اخبار رسالہ و ادبی روپورٹ آتا شینکاری نا ہم بنا مس، ریڈیو پاکستان کوئہ اسٹیشن و پاکستان ٹیلی ویژن آن براہوئی جدید شاعری نا حوالہ اٹ مغل مشارعہ و جدید شاعری ء شون تنگ کن ادبی مذاکرہ غاتا سلسہ ہم براہوئی جدید شاعری ء شون تنگ اٹ گچین ء کردار اس ادا کریں۔ داکان بیدس براہوئی ادبی ادارہ و تنظیم آک براہوئی جدید شاعری نا شونداری کن براہوئی شاعری ء جدید شاعری نا صنف آتے تون درستی راستی کرفیر، تنقیدی عمل نا شعوری و راث بنامس، علاقہ غاتے نی تنظیم آتا شاخ آک ہم جوڑ مسر، ہر علاقہ نی جدید شاعری نا بابت اٹ مشارعہ غاتا مغل آک اڈ بلکر، ہر اڑان براہوئی شاعری نی فنی و فکری حوالہ اٹ شونداری نا رفتار ترندی اٹ گام خلگنگ نابنا کرے۔

داکان بیدس براہوئی جدید شاعری نا شونداری نی ہموخت آگلیشور ترندی بس کہ ہرا وخت آنائیں الیون نا واقع آن پد تیوی دنیا نی سیاسی، راجی، معاشی بدیک کاٹم ہرفیر۔ بلوجستان اٹ سیاسی چک و تماڑخ پین ترند مرسس ہنار، اندرا سیاسی، راجی و

معاشی صورت حال و چک و تازاگ جدید براہوئی شاعری آتینا اثر ۽ پین تالان کرے ، هرائان جدید براہوئی شاعری ٺی جدید فکر ٿون ہمگنج شاعر آگ شاعری نا مختلف صنف آتا مدت اث تینا فن و فکر گشاد ۽ درشان کریر ، براہوئی شاعری نا دا جدید دور ٺی ادب و سیاست نا سیالی براہوئی جدید شاعری نا منت واری اث اسے ایلو آن خرگ بس، اوکیو اوار براہوئی ادب ٺی سیاست و ادب اسے ایلو ٿون باقاعدہ وراث ٻم کوپه مسر۔ هرائان جدید براہوئی شاعری بین الاقوامی سیاسی و راجحی سرجال آتون اوار تینا ڏيھس نا معروضی حاليت آتے تینے ٺی جاگه تـ.

فنی و فکر حواله اث 2001ء آن 2020ء اسکان دا گونڊانگا وخت ٺی براہوئی جدید شاعری انداخه شونداری نا ڪنڌا گام ھرفے که او ایلو زبان و ادب نا شاعری تے ٿون ٻم کوپه مس ، پٺ و پول آن داثابت مس که براہوئی جدید شاعری نا دا چنگا دور براہوئی شاعری نا "ادبِ عالیہ" ۽ - دا ادب ۽ شون تنگ اث خاص وراث ونا شاعر آتا بھاز بھلو ڏو اسے -

حوالہ جات

- براہوئی ، اسحاق سوز(1995ء) "گروشك" براہوئی آکیڈمی کوئٹہ
براہوئی ، عبدالرحمن (91-92-2014ء)"براہوئی زبان و ادب کی مختصر تاریخ" براہوئی آکیڈمی کوئٹہ
بیدار، عبدالقيوم (2017ء) براہوئی احوال (3) براہوئی ادبی سوسائٹی، کوئٹہ
سمی ، لیاقت (2011ء)"البرز" بلوچستان یونی ورسٹی کوئٹہ (براہوئی بخش)
سے ماہی دے ڳلک (2002) جزوی تما مارچ
ضیاء ، عارف (2007ء)"جدید براہوئی نظم ، تخلیق و تنقید" براہوئی ادبی سوسائٹی کوئٹہ
عزمیز آبادی ، حمید (2002ء)"شپاد" براہوئی ادبی سوسائٹی کوئٹہ
ناشاد، ارشد محمود(2016ء) اصنافِ ادب تفسیم و تعبیر